

Pålæg om udbygning af vandforsyning

Slagelse Byråd har på møde den 19. juni 2023 besluttet at pålægge SK Forsyning A/S som ejer af SK Vand A/S en række mål, for at udmønte kommunens ejerstrategi og udvise rettidighed. Pålæggets hensigt er, at SK Vand A/S skal gennemføre analyser, planlægning samt etablere anlæg, der er nødvendige for at sikre tilstrækkelig behandlingskapacitet og forsyningssikkerhed med drikkevand samt sikre, at den efterspurgte vandressource kan leveres, jf. vandbehovsprognosen 2022-2032 vedlagt som bilag 1.

Vilkår

SK Vand A/S skal, indenfor den anførte tidsramme frem til 2032, opfylde følgende:

- Etablere et nyt vandværk med vandbehandling med tidssvarende teknologier, herunder med særlig vægt på forsyningssikkerhed og energieffektivitet.
- Sikre, at den samlede behandlingskapacitet af råvand til drikkevand er til stede, sådan at vandbehovsprognosen kan opfyldes inkl. en buffer på 25%.
- Sikre, at der er tilladelse til at indvinde den nødvendige mængde råvand, sådan at vandbehovsprognosen kan opfyldes inkl. en buffer på 25%.
- Sikre, at systemer til distribution (ledningsnet, rentvandstanke mv.) er dimensioneret til, at vandbehovsprognosen kan opfyldes inkl. en buffer på 25%.
- For at opfylde vilkårene a-d), må SK Vand A/S forvente at skulle bekoste en række analyser, undersøgelser (f.eks. geofysiske, kemiske mv.), overvågninger, modelleringer, planlægning, lodsejerdialog, prøveboringer, dimensionsberegninger mv.

SK Vand A/S skal i forbindelse med opfyldelse af vilkårene a-d) bl.a. tage højde for:

- aktuelle og forventede forbrugsmønstre, f.eks. varierende time-, døgn- og månedsforbrug
- at det som følge af eventuel forurening eller andre ændringer i vandkvaliteten kan blive nødvendigt at nedsætte indvindingen fra eksisterende boringer
- eventuel påvirkning af natur og miljø, herunder særligt beskyttede områder og arter.

Slagelse Kommune

Rådhuspladsen 11
4200 Slagelse
www.slagelse.dk

Miljø

Dahlsvej 3
4220 Korsør

Kontakt

Mette Dige Ohrt
24 96 62 42
mdohr@slagelse.dk

EAN: 5798007389727

f) SK Vand A/S skal med jævne mellemrum holde Slagelse Kommune orienteret omkring gennemførslen af pålægget. Første orientering skal ske inden 1. december 2024. Hyppigheden af orienteringen aftales mellem SK Vand A/S og Slagelse Kommune.

Afgørelsen kan genbehandles, og evt. bortfalde, hvis der kommer nye oplysninger i sagen. Nye oplysninger kan være, at det i fremtiden bliver klart, at forbruget adskiller sig væsentlig fra 2032 prognosen, f.eks. ved at forbruget forsinkes eller udebliver.

Nye oplysninger kan ligeledes være, at det i fremtiden bliver klart, at det fysisk, miljømæssigt mv. ikke kan lade sig gøre at etablere den pålagte vandproduktion.

SK Vand A/S kan ansøge Slagelse Kommune om genbehandling. Det er Slagelse Kommunes beslutning, om nye oplysninger gør, at afgørelsen kan genbehandles. Slagelse Kommune kan til enhver tid på eget initiativ genbehandle afgørelsen.

Det bemærkes at punkt a-d) kan kræve tilladelser fra forskellige myndigheder.

Redegørelse og begrundelse for pålægget samt klagevejledning findes på de følgende sider.

Lovgrundlag

Pålægget gives med hjemmel i Vandforsyningslovens¹ § 47, stk. 1 og Bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning², § 30 stk. 2.

Med venlig hilsen

Knud Vincent
Borgmester

Anders Thønning Bjældager
Kommunaldirektør

---

¹ Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v., nr. 602 af 10/05/2022

² Bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning, nr. 470 af 26/04/2019

Redegørelse og begrundelse

Kommunens ejerstrategi for SK Forsyning A/S

Byrådet har den 25. marts 2019 godkendt ejerstrategi for SK Forsyning A/S (benævnt "Selskabet" i strategien). Strategien dækker perioden 2019 - 2025. Formålet med strategien er bl.a. at sikre sammenhæng mellem kommunens og SK Forsyning A/S visioner, strategier, planer mv.

Af ejerstrategien fremgår bl.a. følgende:

Selskabet skal – med sin lokale forankring - bidrage til at fremme og understøtte Slagelse Kommunes vision og politikker, hvor det er relevant.

Selskabet skal udfylde særlige roller og forpligtelser i Slagelse Kommunes mere sektorspecifikke politikker, planer og strategier. Dette gælder især i kommunens klima-, spildevands-, vandforsynings- og varmeplaner.

Det vægtes højt, at selskabet – også ved anvendelse af lokale leverandører - aktivt bidrager til kommunens udvikling, herunder udvikling af kommunens erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner.

Selskabet skal udvikles og drives effektivt med fokus på kundeservice og under anvendelse af tidssvarende teknologier, herunder ikke mindst med digitalisering som drivkraft i processer og arbejdsgange.

Forsyningssikkerhed skal vægtes højest i selskabets strategi.

I forhold til FN's 17 verdensmål forventes SK Forsyning A/S særligt aktivt at arbejde for bl.a. mål nr. 6 – Rent vand og sanitet og mål nr. 12 – Ansvarligt forbrug og produktion.

Behov for nyt vandværk

SK Vand A/S, som er en del af SK Forsyning A/S, driver pt. 4 vandværker i Slagelse Kommune - Valbygård, Erdrup, Nordre og Vestre. SK Vand A/S leverer godt 80% af alt behandlet drikkevand i Slagelse Kommune - Valbygård Vandværk alene leverer ca. 1/3-del af alt behandlet drikkevand i kommunen. Valbygård Vandværk er dermed af vital betydning for drikkevandsforsyningen i Slagelse Kommune. Derfor er det vigtigt, at drikkevandet produceres under de mest sikre, tidssvarende, energieffektive forhold, og at behandlingskapaciteten er tilstrækkelig i forhold til det forventede vandbehov.

Valbygård Vandværk ligger lavt i terrænet (ca. kote 5) godt 2 km nordvest for Slagelse By. Vandværket er opført i 1934 efter datidens principper med åbne filtre til vandbehandling og nedgravede rentvandsbeholdere. Vandværket fremstår som én samlet behandlingslinje, hvilket gør vandværket sårbart, f.eks. i tilfælde af en forurening. Valbygård Vandværks behandlingskapacitet blev i 2015 vurderet til at være 10.000 m³/døgn /1/.

Indretningen af Valbygård Vandværk medfører en forhøjet forureningsrisiko i forhold til nutidige vandbehandlingsprincipper med lukkede systemer. I forhold til en beredskabssituation er det en væsentlig ulempe, at vandværket ikke er opdelt i 2 fuldt adskilte behandlingslinjer. Vandværkets placering i ledningsnettet er ikke optimal, da det er placeret terrænmæssigt meget lavt, ligesom

vandværket ikke er forbundet til de transportledninger, der forbinder den største højdebeholder i Slagelse med vandværker og beholdere i Korsør og Skælskør. Behandlingskapaciteten på vandværket er ikke tilstrækkelig i forhold til den forventede udvikling i vandbehovet.

Selvom Valbygård Vandværk hidtil har fungeret tilfredsstillende, vurderer kommunen, at SK Vand A/S for at leve op til målene i ejerstrategien skal etablere et nyt vandværk med en mere hensigtsmæssig placering og med en indretning og kapacitet, som lever op til nutidige og fremtidige krav.

Det nye vandværk skal etableres med 2 fuldt adskilte, parallelle behandlingslinjer fra kildeplads til udpumpning, med vandbehandling i lukkede systemer, med fritstående rentvandsbeholdere, som kan overvåges visuelt, og designes med den nyeste teknologi og styring. Kommunen ønsker, at vandværket placeres så fordelagtigt som muligt i forhold til energioptimering og styring i ledningsnettet ud mod forbrugerne, sammenkobling med de transportledninger, der i dag forbinder Slagelse, Korsør og Skælskør byers større vandbeholdere og vandværker samt i forhold til mulige nye kildepladser. Kommunen ønsker, at vandværket dimensioneres, så behandlingskapaciteten er tilstrækkelig til at imødekomme fremtidige behov, jf. vandbehovsprogno­se 2022-2032.

Ved vurderingen af behovet for et nyt vandværk har kommunen lagt vægt på at sikre en høj forsynings­­sikkerhed til nuværende og fremtidige kunder, herunder ikke mindst til Slagelse Sygehus og Psykiatris­­hospitalet.

Behov for mere råvand

En vandforsyning som SK Vand A/S bør på indvindingssiden have en reservekapacitet på ca. 25 %. Reservekapaciteten skal sikre fleksibilitet, så det til enhver tid er muligt at opretholde forsyningen, selvom en eller flere boringer, eventuelt hele kildepladser, er ude af drift f.eks. som følge af fysiske nedbrud, forurening eller andre ændringer i grundvandskvaliteten og således, at forsyningen kan dække nye vandbehov, f.eks. nye vandforbrugende erhverv eller private vandværker, som opgiver egen vandindvinding.

Som grundlag for at vurdere behovet for råvand har SK Vand A/S og Slagelse Kommune i samarbejde opdateret vandbehovs­­prognosen for SK Vand A/S for perioden 2022-2032. I prognosen er der indregnet vand til den forventede befolkningstilvækst, forsyning af enkeltejendomme med egen vandforsyning samt levering af ca. 60 % af den vandmængde, som de private vandværker producerer i dag. Prognosen indregner ikke vand til nye erhverv, herunder ikke vand til den nye arrest.

Vandbehovs­­prognosen for 2022-2023 fremgår som bilag 1. En for­­simpl­­et udgave af prognosen er gengivet nedenfor.

Indvindingstilladelse frem til 2051	Indvinding 2022	Buffer 2022	Indvindings­­behovs­­progno­se 2032	Buffer 2032 uden nyt råvand	Indvindingstilladelse + nyt råvand	Buffer 2032 med nyt råvand
m ³ /år	m ³ /år	%	m ³ /år	%	m ³ /år	%
4.986.000	4.119.500	21	4.845.341	3	6.056.000	25

Tabel 1. Prognose for vandbehov i 2032 for SK Vand A/S ved ønske om reservekapacitet på 25 %.

Hvis vandbehovet udvikler sig som angivet i vandbehovsprognosen, har SK Vand A/S behov for at få tilført ca. 1 mio. m³ råvand frem mod 2032. I modsat fald vil SK Vand A/S i 2032 kun have en reservekapacitet på 3 %.

Hovedparten af det stigende vandbehov i prognosen skyldes, at SK Vand A/S forventes at kunne overtage vandforsyningen for en række private vandværker. Kommunens håb er, at dette ikke bliver nødvendigt. SK Vand A/S har dog indenfor de seneste 2 år måttet overtage vandforsyningen for 2 private vandværker svarende til en vandmængde på ca. 90.000 m³/år.

I kommunens vandforsyningsplan /2/ er SK Vands vandværker benævnt som primære vandværker³. De primære vandværkers rolle er central, og beskrevet herunder:

- *De primære vandværker er grundpillerne i forsyningen og kan klare at overtage andre vandværkers forpligtelser.*
- *Robuste vandværker, der kan "klare sig selv", dvs. forsyningssikkerheden er ikke baseret på hjælp udefra.*
- *Veldrevne vandværker af høj teknisk og hygiejnisk standard, der til stadighed leverer vand af god kvalitet, og som har indvindings- og behandlingsoverskud, så de er i stand til at levere betydelige vandmængder til andre.*

En væsentlig del af forsyningssikkerheden for en række af de private vandværker består i, at SK Vand A/S er i stand til at overtage vandforsyningen i kortere eller længere perioder, eventuelt permanent. Desuden er SK Vand A/S det eneste vandværk i kommunen, som er omfattet af vandsektorloven og dermed det eneste vandværk, som kommunen kan pålægge at overtage et andet vandværk, som ikke kan eller vil fortsætte driften. Dette er baggrunden for, at vandbehovsprognosen indregner, at SK Vand A/S skal kunne levere op til 60% af den vandmængde, som i dag leveres fra private vandværker.

I prognosen er der til gengæld ikke indregnet en specifik vandmængde til nyt vandforbrugende erhverv, da der ikke er konkret kendskab til behovet. Vandbehovet til nye erhvervsvirksomheder – eller udvidelse af eksisterende – skal derfor dækkes indenfor SK Vand A/S reservekapacitet.

Der er ingen garanti for, at SK Vand A/S vedvarende kan indvinde den vandmængde, der er givet tilladelse til på de nuværende kildepladser. Det skyldes, at der flere steder er udfordringer med pesticidrester og stigende kloridindhold. En ugunstig udvikling i vandkvaliteten kan betyde, at det ikke er muligt for SK Vand A/S at udnytte de eksisterende tilladelser fuldt ud.

Samlet set vurderer kommunen, at SK Vand A/S har behov for at få tilført nyt råvand for at leve op til vandbehovsprognosen og målene i ejerstrategien. Det vil være i konflikt med kommunens ønske om at være et attraktivt sted at etablere sig for nye virksomheder, hvis det ikke er muligt at imødekomme virksomhedernes vandbehov.

---

³ SK Vand A/S betragtes som én samlet vandforsyning, jf. Vandforsyningsplanen tabel 6.1, undertekst.

Da nye kildepladser kan tage år at planlægge, lave forundersøgelser til, opnå tilladelse til, projektere og etablere, er det Slagelse Kommunes vurdering at det vil være rettidig omhu at igangsætte processen allerede nu.

Slagelse Kommune er bekendt med, at SK Vand A/S allerede arbejder på at etablere et nyt vandværk samt en ny kildeplads, men har fundet det nødvendigt at fastlægge udbygningen som et pålæg, for at sikre forsyningssikkerheden for kommunens borgere og erhverv – både med hensyn til vandkvalitet og vandmængde.

SK Vand A/S har fremsendt overslag over udgifterne til etablering af nyt vandværk med tilhørende ledningsanlæg samt udgifterne til etablering af to nye kildepladser. Hver kildeplads forventes at kunne bidrage med ca. ½ mio. m³ grundvand. SK Vand A/S har estimeret det samlede behov for nyinvesteringer i perioden til ca. 200 mio. kr. Det økonomiske overslag er vist nedenfor.

Mål	Projekter	2023	2024	2025	2026	2027
Øget behandlingskapacitet og forsyningssikkerhed	Nyt vandværk	3.000.000	15.000.000	80.000.000	8.000.000	
	Rå- og rentvandsledninger	4.000.000	37.000.000	7.000.000		
Øget tilgængelig grundvandsressource	To nye kildepladser inkl. råvandsledninger*		5.000.000	9.000.000	7.000.000	2.000.000
Sum		7.000.000	57.000.000	96.000.000	15.000.000	2.000.000

Mål	Projekter	2028	2029	2030	2031
Øget behandlingskapacitet og forsyningssikkerhed	Nyt vandværk				
	Rå- og rentvandsledninger				
Øget tilgængelig grundvandsressource	To nye kildepladser inkl. råvandsledninger*	5.000.000	9.000.000	7.000.000	2.000.000
Sum		5.000.000	9.000.000	7.000.000	2.000.000

Tabel 2. SK Vand A/S: Oversigt over udgifter til forventede nødvendige anlægsprojekter til sikring af rimelig vandforsyning. * Den første kildeplads forventes etableret fra år 2024-2027, den anden fra år 2028-2031.

Partshøring

Varsling om pålægget har været sendt i partshøring ved SK Forsyning A/S den 8. maj 2023. SK Forsyning A/S har den 9. maj 2023 kommenteret pålægget. Eneste væsentlige kommentar er, at SK Forsyning A/S har foreslået oversigten over forventede anlægsudgifter (ovenstående tabel 2) udvidet, så oversigten også omfatter årene 2028-2031 og dermed to nye kildepladser i stedet for kun en. Dette for at modsvare vandbehovsprognosen, som forudsiger behov for ekstra 1 mio. m³ råvand i 2032. Herudover har SK Forsyning A/S kun haft små redaktionelle bemærkninger.

Anden lovgivning

Nærværende afgørelse er ikke omfattet af § 2 i Miljøvurderingsloven⁴, da det ikke er en plan, et program eller et projekt. Nærværende afgørelse efter § 47 i Vandforsyningsloven er ligeledes ikke omfattet af reglerne i Habitatbekendtgørelsen⁵ jf. bekendtgørelsens § 7 stk. 9.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af den berørte vandforsyning samt af enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Afgørelsen påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet via den digitale klageportal:

- [Klageportalen for Nævnenes Hus](#)

Det er en betingelse for behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Offentliggørelse

Pålægget offentliggøres den **xx. juni** 2023 på kommunens hjemmeside.

Bilag

1. Vandbehovsprognoze for SK Vand A/S 2022-2032

Referencer

- /1/ Vandstrategi 2020-2030, SK Vand A/S, 2019
- /2/ Vandforsyningsplan 2010-2020, Slagelse Kommune, 2010

---

⁴ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), nr. 4 af 03/01/2023

⁵ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 2091 af 12/11/2021